

PÉCSI Dohánygyár

ÁRA:
2,30 Ft

XV. ÉVFOLYAM, 6. SZAM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1988. JÚNIUS

100-ból 93

Minőségfelügyeleti ellenőrzés

Vállalatunknál az elmúlt év októberében tartott minőségfelügyeleti ellenőrzést a Központi Elelmiszerellenőrző Intézet, a Baranya megyei Állategészségügyi és Elelmiszerellenőrző Állomással közösen. Az ellenőrzés — mint arról már korábbi tájékoztatónkat megadtuk — igen részletes volt, kitért:

— a gyártott termékek minőségi színvonalának elemzésére,

— a hatósági ellenőrzések során megállapított minőségi kifogások %-os arányára,

— a nyersanyaghelyzetre, tárolási, készletezési problémákra,

— a beérkező anyagok minőségvizsgálatára, a minőségi reklamációk lefolytatásának dokumentációs ellenőrzésére,

— a gyártástechnológia betartására,

— a belső minőségellenőrzés gyártásközi és késztermék vizsgálatára, a minősítésnek és a dokumentálásnak hi-telességére,

— a minőségellenőrzés személyi, tárgyi feltételeire,

— a minőségérdekeltség hatékony funkcionálására.

Az ismertetett szempontok alapján vállalatunk a minőségbiztosítási munka szempontjából 1986. évre (akkor ez volt elsősorban a vizsgált időszak) „kiváló” minősítést kapott, a 0—100 pontig értékelhető pontrendszerben a 93 pontot nyerte el.

Örömmel tájékoztatjuk munkatársainkat, olvasóinkat, hogy az ez évben, május 11-én tartott minőségfelügyeleti ellenőrzés megállapításai is kedvezőek az 1987. évre és a tényleges mai helyzetre vonatkozóan. Termékeink minőségi színvonala az ipari átlagnál jobb volt, a hatósági minőségi kifogásolás 2,6 százalék volt, a képzett minőségmutató is 3,77. Az ellenőrzés elismeréssel észrevételezte a bekövetkezett gyártástechnológiai fejlesztéseket, ez alkalommal is megnyugtatóan pontosnak, gondosnak, objektívnek tartotta a

belső minőségellenőrzés minősítési rendszerét, az érdekeltek — vezetők és termelésben dolgozók — informáltságát a minőség alakulásáról. Összességében 93 ponttal kiváló szintűnek ítélte meg a minőségbiztosítás terén kifejtett együttes vállalati tevékenységet és az elért eredményt.

Az évenkénti minőségfelügyeleti ellenőrzésekre a jövőben is számíthatunk, változás lesz viszont, hogy 5 évenként tartanak majd részletes, feltáró, mélyreható vizsgálódásokat, ellenőrzéseket, s a közte lévő időszakban pedig inkább a segítő együttműködés jellemzi évről évre kapcsolatunkat.

Dr. Kiss Eleménné

Változások a Kollektív Szerződésben

A Kollektív Szerződés 3. sz. módosítása tartalmazza az 1988. évi változásokat. Erről adunk tájékoztatást azzal, hogy aki részletesebben kíváncsi a módosításra, az természetesen munkahelyén közvetlenül is beletekinthet.

— A bértételek megállapítására és a dolgozók besorolására megjelent új jogszabályokra tekintettel a KSZ. 3. sz. mellékletében változtatni kellett egyes vezetői munkaköröknél eddig alkalmazott képesítési feltételeket. A fizikai és alkalmazotti munkakörök besorolásánál az eddig jelölt bérhatárok törlésre kerültek, minthogy a kötelezően alkalmazandó alsó bérhatárokat rendelet állapítja meg.

(Folytatás a 2. oldalon)

Megújul a kupola

A gyártási épületen lévő kupola lassan visszanyeri eredeti szépségét

Változások a Kollektív Szerződésben

(Folytatás az 1. oldalról)

— A bérfejlesztés meghatározásánál azt kellett figyelembe venni, hogy vállalatunk 1988. jan. 1. napjától a központi bérszabályozás alá tartozik. Ez évben 2,5 százalékos bértömeg igénybevétele mellett 2,3 százalékos atlagbér növekedést terveztünk.

1988-ban alpbér növelést csak a kötelező bérfejlesztést figyelembevéve és kivételes esetben lehet végrehajtani. Ilyen kivételes esetnek kell tekinteni: — áthelyezés, átsorolás, kinevezés, alsó bértartár elérése stb.

A bérfejlesztésre fordítható összeget változó bérként kell kezelni és prémiumok, jutalmak formájában a vállalati célkitűzések megvalósításának anyagi ösztönzésére felhasználni. A vállalat szervezeti egységei által felhasználható keret az első félév folyamán határozza meg a vállalat gazdasági vezetése a szakszervezettel egyetértésben. Az időarányos rész kifizetésére csak az I. fél éves mérleg alapján kerülhet sor. Ahol a tervezett létszámhoz képest létszámleépítést hajtanak végre, ott a fel szabaduló bértömeg 70 százalékát fordíthatják anyagi ösztönzésre (prémium, jutalom).

— Az adózott nyereségből anyagi ösztönzés címén felhasználható részek aránya:

Közvetlen anyagi ösztönzésre:	3186 eFt
a) prémium	511 eFt
b) jutalom	1675 eFt
ebből tulajdonosi	1275 eFt
c) év végi részesedés 87. év után	1000 eFt

A KSZ részletesen szabályozza azt, hogy ha nem érjük el a tervezett 74 millió Ft eredményt, milyen módon kell csökkenteni a különböző jogcímenek adott anyagi ösztönzésre meghatározott összegeket.

— Részletesen meghatározásra került a létszámhiányos üzemelés díjazása.

— Bővült a tulajdonosi kör is. Az eddigieken kívül 1988. jan. 1-től belépnek a gyártás-csomagolási üzem I. műszak, előkészítési üzem mindkét műszakjának dolgozói néhány munkakör kivételével.

— A Pécsi Dohánygyárért oklevélhez 1988. július 1. napjától 3000 Ft pénzjutalom is jár majd.

— 1988. január hónaptól minden területen, havonta egyszer történik bérfizetés, havidíjasoknak 3-án, órabéreszeknek 12-én.

— A jóléti ráfordítások számított ketrosszege ez évben 4561 eFt. A jóléti és kulturális ráfordítások felhasználási

jogcímeit és összegeit tételesen felsorolja a KSZ.

— Az üzemi étkeztetésnél változott a nyersanyagokra fordítható összeg apr. 1. napjától (20,50 Ft/ebéd), és nyersanyagnormához nyújtott vállalati hozzájárulás mértéke (6,50 Ft/ebéd).

S. E.

Szuperkönnyű

SOPIANAE NÍVÓ

Talán mire az újság megjelenik, gyártani fogjuk a SOPIANAE NÍVÓ cigarettát. Nem kevés előkészületi munka előzte meg a Nívó cigarettá tervezését. Látszólag igen egyszerűnek tűnik, adottak a gépek — gyártó és csomagoló —, van dohány és egyéb segédanyag, egy kis módosítás és készíthet az új cigarettá. Igen ám, de ha már gyártjuk, akkor szeretnénk eladni is. Nos, ez a sarkalatos pontja egy új cigarettá kifejlesztésének. Milyen új terméknek lenne sikere? Ki dönti el? Nem az igazgató és nem is a gyártmányfejlesztő. A fogyasztó, a cigarettát szívó és erre pénzt áldozó ember választ és dönt. Ennél fogva piaci igényfelmérésnek kell megelőzni egy új termék forgalombahozatalát.

A Pécsi Dohánygyár végez felmérést, ebből ugyan megtudjuk, hogy a legkeresettebb termékek a Symphonia és a Sopiana továbbra is. Ugyanakkor az is kiderül, hogy igénylik már az aromásított és kissé enyhébb cigarettákat. De mindezek mellett kiderül a kérdésre adott válaszból, hogy nem igen változtatnak az emberek a megszokott márkájukon. Nos, ez az a tényező, ami a legnagyobb gondot okozza. Ezek szerint nem is kellene új termékeket kifejleszteni? No, persze így nem gondolkozhat egyetlen vállalat sem. Különösen nem akkor és olyan termékek esetében, amikor az állam busás adóval leföli a hasznot. Ugyanakkor számítanunk kell a generációváltásra is, az igények ezzel együtt változnak. Az is kitűnik, hogy a fiatalok kevesebbet szívnak. Tehát a hatások figyelembevételével és a jövőre mutató előrejelzések szem előtt tartásával kell tervezni.

Úgy tűnik, hogy közepes árfekvésű és középerősségű cigarettából van választék. De nincs még Magyarországon 10 mg alatti kátránytartalmú cigarettá

(Folytatás a 3. oldalon)

Pedagógusnapon

Az óvónő, tanító, tanári munka dícséretétől, méltatásától volt hangos június elején az ország. Gyermekünk virágcsokrokkal köszöntötték pedagógusait. Nekik a bölcsőde és az óvoda a második otthonuk. A szülők tudják a legjobban lemérni, hogy a bölcsődétől az óvodáig, majd az iskolakezdésig mennyit fejlődnek gyermekeik. A bölcsődében teszi meg az első lépéseket, itt tanulnak meg járni, beszélni. Első napokban sírva jönnek be, majd egyre jobban megszeretik pajtásaikat, gondozónőiket, megszokják a közösségi életet. Folytatva az óvodában, egyre önállóbbak lesznek, egyre többet tanulnak, okosodnak, iskoláretté válnak. Mindez az óvónők türelmes, áldozatkész munkájának eredménye. Talán az óvodás korszakkal zárul le az igezi gyermekkor, hiszen az iskolában már komoly munkát végeznek: a gyermekek más világba kerülnek.

Vállalatunk a pedagógusnapra ünnepséget a tanácsteremben tartotta meg. A vállalat vezetősége nevében *Balogh Attiláné* munkaügyi oszt. v.-h. köszöntötte az ünnepélyen megjelent pedagógusokat, további sok sikert kívánva, megköszönte lelkiismeretes, áldozatkész munkájukat.

A köszöntő szavak elhangzása után *Vágó Imréné* munkaügyi osztályvezető jutalmakat adott át. *Jutalmazottak: Gerber Istvánné, Szalai Józsefné, Barka Dezsőné, Szám Imréné, Zobori Lászlóné, Hanzli Jánosné, Majorosi Lászlóné, Baksa Lászlóné, Ordonics Árpádné, Györy Marianna, Fekete Mihályné.*

PECSI DOHÁNYGYÁR

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja

Szerkeszti a szerkesztő bizottság

Felölős szerkesztő:

Dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat

Felölős kiadó: Dr. Jádli János

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Pannónia Nyomda

7622 Pécs, Zólyom u. 2.

Felölős vezető: Dr. Gaál Csaba

SOPIANAE NIVÓ

(Folytatás a 2. oldalról)

megfelelően alacsony nikotintartalommal! Van néhány licence termék (50 Ft körüli árban) és a NADOR, amely ezt megközelíti. De lépünk elsőnek egy gyenge, szuperkönnyű cigarettával is a piacra, hátha meghódíthatjuk vele a leszokni akaró, de nem tudó dohányosokat!

A Sopianae név ismert, így maradt az elképzelésben ennek továbbvitelére és lett Sopianae NIVÓ. A nével ismerkedni kell és szokni hozzá, ezt sem egy ember választotta. Beérkezett kb. 70 javaslat, ezt szűkíteni kellett, s ezután 8 került ismét szavazólistára. Így született a név. A cigaretta paramétereit pedig meghatároztuk: legyen 100 mm hosszú és alacsony nikotin- és kátránytartalmú. Arról, hogy ezt mi módon lehet elérni, természetesen magasfokú technológiai ismeretekre van szükség, valamint a Dohánykutató Intézet szakmai irányításait is felhasználtuk.

A fejlesztés befejeződött, most a gyártása kerül sorra. Itt figyelni kell minden érintett dolgozónak, gépvezetőnek, gépmesternek, minőségellenőrnek és technológusoknak egyaránt, hogy a NIVÓ „nívós” termék legyen és maradjon. Büszkén hirdethessük, hogy itt egy nikotinszegény, alacsony, kátránytartalmú cigaretta, mely még olyan előnnyel is rendelkezik, hogy a füstszűrője kémiailag kát meg olyan anyagokat a füstből, amelyek kiszűrése az egészségvédelem érdekében fontos.

M. T. J.

A felvilágosításra szükség van

Füstmentes világnap

Most már nem csak hétköznapi, ünnepnapok és vasárnapok léteznek, hanem különböző világnapok is. Van már füstmentes világnap is! Igaz, hogy ez alatt csak a dohányzás által keltett füstöt kell érteni, mert ugyebár a városi tömegközlekedési eszközök által kibocsátott szennyező füst elől legfeljebb az erdőbe mehetünk. De a cigarettázást lehet, sőt kell is mellőzni. Habár különös... Mert valaki vagy dohányzik, vagy nem. De azt ugye nehéz elképzelni, hogy bárki is elhatározza „páros napokon dohányzom, páratlan napokon nem”. — Hát még ha egy évben ez csak egy napra korlátozódik — április 7-re! Igaz, ha utánaszámolunk, hogy Magyarországon például átlag 71,2 millió darab, megközelítőleg 3,56 millió csomag cigaretta jut egy napra, amit elszívna!; elég sok füstöt szolgáltat.

De hát végül is: mi volt a célja a füstmentes napnak? — Hogy az embereknek a figyelmét ismét rátereljék a dohányzás károsító hatására, ám arról nem szóltak, a nagy nyilvánosság előtt, hogy lehet dohányozni kulturáltan is, és vannak már olyan ha-

zai előállítású termékek, melyek kevésbé rongálják az egészséget. Nos, ebből a megvilágításból kaptunk, kapt a sajtó ismertetést azon a bizonyos „nemdohányzó” napon, melyet a Dohánykutató Intézet marketing osztálya szervezett az ÉDOSZ-székházban. Nem azzal a céllal történt a szervezés, hogy propagáljuk a cigarettákat, hanem azért, hogy tudjanak arról is, hogy a Kutató Intézet és a gyárak mit tesznek és tettek annak érdekében, hogy a már dohányos emberek szervezetét kevesebb károsító hatás érje egy-egy cigaretta elszívásakor. Itt elhangzott néhány adat a kátrány- és nikotinhozammról is. Az Egyesült Államokban 12,5 mg, az NSZK-ban 11,0, Angliában 13,0 a cigaretták kátrányhozama, míg Magyarországon 21,0 mg kátrány és 1,09 mg nikotin jut a dohányos szervezetébe egy darab cigaretta elszívásakor, ha az átlagot tekintjük. Ezeket a számokat látván kiderül, hogy hazánkban van mit tenni. De hiába vannak alacsonyabb kátrány- és nikotintartalmú cigaretták, ha az ízlés csak lassan változik és több fogy a piros Symphoniból, mint a sárgából és több a hagyományos Sopianae-ből, mint Lady-ből vagy Juniorból.

A Központi Minőségellenőrző Laboratórium mérési adatai alapján a káros anyagok tartalma emelkedő sorrendben így alakult 1987-ben az első hat terméket tekintve:

	Kátrány	Nikotin	CO
1. Nádor	11,4	0,57	14,6
2. S. Symphoniu	13,1	0,86	10,9
3. Sopianae Jun.	12,9	0,73	15,5
4. LM	13,4	0,73	15,1
5. Pátia	12,9	0,75	15,5
6. Sopianae Lady	13,2	0,81	15,1

Az előadason szó volt arról, hogy milyen módszerekkel lehet elérni a káros anyagok csökkentését.

Ilyenek: dohányok válogatása, — égisjavítás, — dohánypótló anyagok alkalmazása, — dohány- és kocsány-expanszió, — fűsthígítás. A legjobb megoldás az lenne, ha az ismert módszerek alkalmazásához megfelelő technológiai berendezések állnának rendelkezésre. Amihez természetesen több pénzre lenne szükség.

A felszólalók helytelenítették, hogy olyan adózási forma van életben, mely jobban sújtja a kevésbé káros terméket. Az oly sokat emlegetett reklámtilalom is szóba került, hiszen „tiltásokkal nem lehet célt elérni” — ezért nagyobb teret kellene a tömegkommunikációs szerveknek adni, akik tájékoztatnák az embereket. Valamint a monoton feliratot „A dohányzás káros az egészségre” — fel lehetne váltani több információval rendelkező feliratokkal.

A Debreceni Orvostudományi Egyetem professzora szólt a kulturált dohányzásról, valamint a mellékfüst károsító hatásáról is. Végezetül azt mondta, hogy cél az egészségvédelem és a közös célokért együtt kell dolgozni.

Ugy tűnik, hogy most már nem látnak az „egészségörök” ellenséget a cigaretta előállításban és megindult egy összefogás, amelynek nyertesei a dohányzók és nemdohányzók is lehetnek.

M. T. J.

Nyugdíjasunk

Csillag Józsefné óvónő búcsúztatóját május 13-án, 13 év odaadó munkát követően rendezték meg. A legmeghatóbb ezen a napon az volt, hogy a gyerekek reggeltől kezdve elhalmozták kedvességgel, bókokkal, dicsérték frizuráját és azt kívánták: ez a nap sokát tartson.

Délután meghitt kis összefüggés nélkül búcsúzott, ezt megelőzően pedig a vállalat részéről adtak át ajándékot és kapott köszöntő szavakat. A gyermekek hiányát bizonyára pótolják az unokákkal együtt töltött sok-sok kedves órák.

Szertettel kívánunk hosszú, jó egészséget, boldogságban eltöltött éveket Eszti óvónéninek.

A gyepokről

A gyep alkotja a díszkertnek az alapsíkját. Kertünk nélküle lehet növénygyűjtemény, de kompozícióként esztétikai értéke nem lesz meg. A gyep nedveszöld, egyenletes felülete kertünk megnyugtató alapszínét adja. Zöld színe kiemeli a többi növény színhatásait.

A gyep telepítéséhez lehetőleg trágyázott, sima, porhanyósra elkészített talajfelület szükséges. Ha gyomos volt a terület, a fűmag vetése előtt várjunk néhány hetet, amíg a gyomok kikelnek és kiirtásuk után kezdjük a vetéshez. Négyzetméterenként 3—5 dkg magot egyenletesen szórunk el az elkészített talajra. Ha a magot nedves homokkal kevertük, könnyebb egyenletesen kiszórni. A széthintett magot gereblyével kapáló mozdulatokkal sekélyen bemunkáljuk. A vetést megöntözzük és nedvesen tartjuk.

A gyepvetés legjobb ideje augusztus és szeptember hónap, de még március-áprilisban is megfelelő. Egyébként, ha a víz utánpótlása zavartalan, tapasztól-őszig bármikor vetethetünk.

A gyep gondozása kaszálásból, műtrágyázásból és rendszeres öntözésből áll. A 10—15 cm-es fűvet már nyírni kell. Tápanyag-utánpótlásként összel szórjuk meg komposztrágyával és nitrogén műtrágyával, egész évben elosztva, kaszálások után adjuk.

A kereskedelemben különböző fűmagkeverékek kaphatók. Ezek közül a sport fűmagkeverék a legjobb, a legtartósabb. A gyep és út találkozásánál a szegély kialakításánál kerüljünk minden feltűnő módszert. Legszebb a vágott gyepszél (zsinór mellett ollóval levágva). Szegélyezésre csak a földből alig kiemelkedő szegélykövet használjunk. Nagyobb kövekkel, sarkokra állított téglával ne szegélyezzünk, mert csúnya az ilyesmi

Drávavölgyi József

Július 1.–augusztus 7. Pécsi Nyári Színház

A Pécsi Nyári Színház műsora:

1988. július 1-től:

01. péntek: Nikola Subic Zrinjski (Zrínyi Miklós)

13. szerda: Médeia

14. csütörtök: Médeia

15. péntek: Médeia

16. szombat: Médeia — József Attila-műsor

17. vasárnap: József Attila-műsor

18. hétfő: József Attila-műsor

20. szerda: Vonzódások — Médeia

21. csütörtök: Vonzódások — Médeia

22. péntek: Székely fonó — Médeia

23. szombat: Székely fonó — Médeia Pannónia Táncegyüttes

28. csütörtök: Vonzódások — Diaporáma

29. péntek: Székely fonó — Diaporáma

30. szombat: Vonzódások — Diaporáma

31. vasárnap: Székely fonó — Diaporáma

Augusztus:

01. hétfő: Diaporáma

02. kedd: Diaporáma

03. szerda: Székely fonó

04. csütörtök: Székely fonó — Diaporáma

05. péntek: Diaporáma

06. szombat: Diaporáma

07. vasárnap: Diaporáma

Július 28-tól augusztus 7-ig

Európa Cantat nemzetközi kórusfesztivál.

Ivan Zajc: Nikola Subic Zrinjski (Zrínyi Miklós) — opera 3 felvonásban, az eszéki Horvát Nemzeti Színház vendégjátéka (Szabadtéri Táncszín).

Euripidész: Médeia — tragédia, rendező: Jordán Tamás.

József Attila-műsor — Jordán Tamás előadásában (19 óraker az Anna utcai klubban).

Vonzódások — táncjáték. Közreműködik: a Pécsi Balett és a Baranya Táncegyüttes (koreográfus: Eck Imre és Vidákovics Antal) Szabadtéri Táncszín.

Kodály: Székely fonó — daljáték. Rendező: Bagossy László. Vezényel: Hevesi András (tettyei romok).

A KISZÖV Pannónia Táncegyüttes 30 éves jubileumi műsora — művészeti vezető: Szabó Sándor (Szabadtéri Táncszín).

Diaporáma — Tám László zenés dia-műsorai.

Az előadásokkal kapcsolatos információk: 7621 Pécs, Anna u. 17. Tel.: 06-72/10-834, vagy 12-027. A jegyek ára: Szabadtéri Táncszín: 60—100 Ft. Tettyei romok: 60—80—100 Ft. Annaudvar: 40—100 Ft. Anna utcai klub: 30 Ft. POTE-aula: 80 Ft.

Jegyrendelés telefonon: 10-834, vagy 12-027.

Jegyelővétel: a Pécsi Nyári Színház igazgatóságán (Anna u. 17.), a Színház téri „Pódium” jegyirodában, az üzemi közönségszervezőknél, az utcai jegyárúsi pavilonokban, az utcai mozgó árusnál, valamint az előadások kezdete előtt a helyszíneken.

MALÉV AIR TOURS

A MALÉV AIR TOURS rendkívüli ajánlata:

NYUGAT-BERLIN

4 napos városnéző túra.

Utazás: repülőgéppel Budapest—Berlin—Budapest között. Helyi közlekedéssel Kelet-Berlin Nyugat-Berlin között. Ellátás: félpanziós. Elhelyezés: kétágyas, zuhanyzós szobákban a Seifert panzióban (belvárosban).

PROGRAM:

1. nap: Elutazás Budapestről a délelőtti órákban. Érkezés Berlinbe, majd átutazás Nyugat-Berlinbe helyi közlekedési eszközzel. Szabad program. Vacsora a szállodában.

2. nap: Reggeli, majd autóbuzsós városnézés. Szabad program. Vacsora a szállóban.

3. nap: Reggeli és vacsora a szállóban. Egész nap program.

4. nap: Reggeli a szállodában. Utazás Schönefeld repülőtérre. Indulás Budapestre 12.10-kor a MALÉV menetrend szerű járatával.

RÉSZVÉTELI DIJ: 13 050 Ft + költőpénz.

Időpont: 1988. szeptember 26—29.

Jelentkezés, felvilágosítás:

MALÉV Dél-dunántúli Területi Igazgatóság, 7621 Pécs, Rákóczi út 50.

Telefon: 24-378

Üdülési lehetőségek

Az üdülési bizottság megtárgyalta az 1988. évi üdülési jelentkezéseket, és döntött, hogy a SZOT-beutalókat, valamint a bérleményi férőhelyeket kikvetik igénybe. Változatlanul lehetőség van Csehszlovákiában nyaralni és az ábrahámhegyi üdülőben — korlátozott számban — üdülni.

SZOT-beutaltak: *Hegedüs Imréné, Faulb Károlyné, Kuczkó Mária, Sztranyák János, Taradzsia Márkné, Majorosi Lászlóné, Pászti Éva, Ár László, Biczo Dezsőné.*

Bérleményekben üdülhet (Zalakaros, Gyula): *Wilhelm Józsefné, Kerner Antalné, Budai Sándorné, Kiss Gyuláné, Gréger Miklósné, Kovács Józsefné, Takács László, Szafter Zoltán, Csabai Ferencné, Takács Sándor, Zoboki László, Krajnyik Teréz, Heizler József, Zászló Zoltánné.*

Boglárlellei bérleményünkben: *Jan-dó Sándorné, Gyenis László, Kovács Józsefné, Gajdos Andrásné, Bertram Gáborné, Peidl József, Keresztes József, Derváli Ferenc, Kazsóki Mária, Szabó Sándor, Schnell János, Kisfalvi Sándorné, Mim Györgyné, dr. Tancsik Lajosné, Matiz Istvánné, Kása Ernő üdülhetnek.*

Az ábrahámhegyi vállalati üdülőben az alább felsorolt dolgozók tölthetik szabadságukat: *Lauter Péterné, Ursprung Józsefné, Bíró Józsefné, Szilágyi Béláné, Tóth Géza, Czilják Zoltán, Beck Ferencné, Mihon János, Erdélyi Ferencné, Szabóné König Éva, Takács Károlyné, Rabóczky Józsefné, Katics Ernő, Gayer Béla, Perlaky József, Hirczl József, Kovács József.*

A csehszlovák csereüdültetésben részt vevők: *György Attila, Márton Lászlóné, Békési Jánosné, Szalai Józsefné, Szalai Orsolya, Nagy Sándor, Tóth Istvánné, Kenyeres Józsefné, dr. Lovászné Illés Ilona, Balogh Magdolna.*

SZOT gyermekbeutalót 2 db-ot kapunk, melyet *Andróczy György* és *Horváth Árpádné* gyermekei vehetik igénybe.

Mindenkinek jó időt, jó nyaralást kívánunk!

Liska Tibor: Ökonosztát

Békásmegyeren nincs oroszlan (avagy: ott kell vadászni, ahol lehet...)

A közelmúlt nagy közgazdasági-könyvkiadási szenzációja volt Liska Tibor „Ökonosztát” c. művének megjelenése. A könyv kiadása említésre méltóan nagy esemény, sokak szerint tudománytörténeti jelentőségű. Megjelent egy könyv, mi ebben a szenzáció? E cikk keretében nehéz lenne részletesen taglalni, csak arra tehetek kísérletet, hogy felhívjam az érdeklődők figyelmét a műre.

A szerző 24 évvel ezelőtt írta meg a könyvet, amely hivatalosan nem jelent meg mind ez idáig. Nem akadt rá váltalkozó kiadó, néhány részletet át kellett volna dolgozni stb., stb. Miről szól a könyv, hogyan lehet ez ma még mindig érdekes? Hogyan tudta túlélni azt a két évtizedet, amit nyugodtan nevezhetünk agyonhallgatásnak is?

Az Ökonosztátban Liska egy lehetséges önszabályozó gazdasági rendszer, ártermelésen alapuló szocialista piaci mechanizmus elvi vázlatát adja meg. A könyv alapkonceptiója arra a kérdésre keresi — és adja meg — a választ, amely a 60-as évek közepének, s sajnos még a 80-as évek végének is égető kérdése: lehet-e és hogyan kiépíteni egy szocialista gazdaságban a saját törvényei szerint működő piacot, hogy lehet fejletté tenni az ártermelést és a torzításokat, torzulásokat kiküszöbölni?

Nem vagyok biztos benne, hogy a koncepció ilyenfajta leírásával kedvet tudtam csinálni a könyvhöz. Néhány idézettel szeretném ezért a szerző segítségét igénybe venni. Ezekkel a kiragadott — általam önkényesen válogatott — töredékekkel bemutatni Liska magávalragadó, olvasmányos stílusát.

„...felajánlok egy elméleti kísérletet. Tegyük fel, hogy én nem tudok oroszlant lőni, de világszerte igen sok kiváló oroszlanvadász él. (Ez eadig valóban így igaz!) Tegyük fel továbbá, hogy a legkiválóbb oroszlanvadászokat összegyűjtjük és valamennyit kivisszük Békásmegyerre azzal, hogy csak ott szabad lőni oroszlant, másutt nem. Lőhetnek-e oroszlant a kiváló vadászok Békásmegyeren, ha ott még egy fia oroszlanbébi sem akad? Nyilván nem! Legfeljebb csak bakot lőhetnek! Ezzel szemben, ha én még a legügyetlenebbül is kezelem a puskát, de egy oroszlanokkal teli ketrec elé állok, akkor előbb-utóbb majd csak el fogok találni szegényekből egyet-kettőt.” (lásd. 29. old.)

Na, de komolyabbra fordítva a szót:

„A gazdasági életről a legfontosabb információ az árak és költségek, vagyis az úgynevezett értékadatok ala-

kulása. Mint az eddigi gyakorlat mutatja, a gazdasági élet úgy is fejlődhet, hogy ezek az értékmutatók értelmetlenek... Tehát valóságos gazdálkodás nélkül is lehet „gazdálkodni”, csak ez nagyon gazdaságtalan dolog. De ha még egy laikus számára is természetesen az, hogy a gazdaságosságot tükröző valóságos jövedelmek ismerete nélkül nem lehet helyesen tervezni és gazdálkodni, akkor miért tartunk fent évek óta egy közgazdaságilag értelmetlen árrendszert, s annak igazolásául a „tervet szolgáló” ár eszméjét? Ha minden tőkés vállalat világosan tudja azt, hogy mi jövedelmező a számára és mi nem az, akkor miért ne tudhatná ezt meg a szocialista népgazdaság?” (lásd. 88—89. old.)

Továbbá: „Aki csak kicsit is közgazdász, az tudja, hogy a jelenlegi módszereink milyen drágák, és hogy milyen kiszámíthatatlan veszélyeket rejt magában minden gazdasági döntés, éppen a minden részletre kiterjedően helyes irányt és optimális ütemet szinkronizáló mechanizmus hiányában”. (lásd 103. old.)

„A »harctéri idegesség« tehát csak akkor indokolt, és csak akkor fog el engem is, amikor közgazdászoktól olyat olvasok, hogy a felsőbb szervek nem rendelkeznek a helyes gazdasági döntésekhez szükséges információkkal...” (lásd 104. old.)

Még hosszan idézhetném a találó megjegyzéseket és a finom humorú kritikát, de nem teszem. Javaslom, olvassa el mindenki a könyvet! (Feltéve, ha hozzá tud még jutni!)

Simon Éva

Június 18.—július 3.

Leállás

Újra nyár van. És ha nyár, akkor nagykarbantartás. Idei leállásunk június 18-tól július 3-ig tart, tehát mire a leállási terveinkről szóló írás megjelenik, már jócskán a leállás vége felé járunk.

Nézzük, milyen nagyobb munkákat terveztünk erre a két hétre? Legjelentősebb feladataink az előkészítési átalakításokkal kapcsolatosak. Itt a kis lépések politikáját követve, ismét jelentős technológiai korszerűsítéseket

hajtunk végre. Indokolt, hogy figyelmünket az előkészítés felé fordítsuk, mert itt vannak a legjelentősebb tartalékaink a vállalati eredmény növelésére, hiszen a dohánymutatókban jelentkező minden megtakarításnak jelentős költségcsökkentő hatása van. (1 kg-os megtakarítás a dohánymutatóban éves szinten kb. 700 000 Ft többleteredményt hoz.)

Az előkészítésben végzendő munkáink közül a legnagyobb volumenű a kocsánysor átrendezése lesz. A jobb minőségű kocsánývágat biztosítása érdekében a kocsánývágást a jövőben két vágógéppel végezzük, így az egy gépre jutó vágatmennyiség csökkenése következtében egyenletesebb lesz a vágat. A kocsány ládázásának kiváltására üzembe helyezzük az új típusú nagyméretű kocsányleválasztót és belép a két kocsánytároló siló. Kicséréljük továbbá a kocsánývágat gőzölő-rázót is.

A lelvonalon korszerűsítése kapcsán üzembe helyezzük a két új levélsilót és új töltő szalagrendszert építünk felülük. A vágógépektől a gázos szárítóhenger felé vivő szalag helyett gőzölő rázókat építünk be.

A tároló adagoló 1. sz. „Z” szalagját átalakítjuk. A jelenlegi kialakításában túlterhelést kap a tároló adagoló felől részben a gyors eltolástól, részben helytelen használatból. Még az előkészítéshez kapcsolódó munkánk lesz a páckonyha átköltöztetése új helyére.

További tervezett munkáink: a krepelőgépek hőcserelőinek tisztítása, a hőszolgáltató rendszerrel kapcsolatos munkák, az Atlas-Copco karbantartása. Tervezzük továbbá az új sűrített levegőtartály beépítését, és új léghutók beszerelését a sűrített levegő hálózatba.

A nagyméretű kocsányleválasztó is a gázos szárító henger elszívásának át helyezése miatt jelentős átalakításokat végzünk a régi porleválasztó helyiségben.

A leállás ideje alatt végezzük a ládázó gép és a TOFI selejtfontó nagyjavítását, a cigaretta szállító kocsi festését, a 4 KDW jelzőáramkörnek teljes átszerelését, a Niepmann mágneskapcsolóinak cseréjét, a gyártógépek adagolórendszerének átvizsgálását, a vákuumnedvesítők vezérlőszekrényének karbantartását, a gázos szárítóhenger nagyjavítását.

Jelentős munkánk lesz még a készáru szállítórendszer átvizsgálása, alkatrészeinek szükség szerinti cseréje, továbbá az asztalos és az alkatrészgyártó műhelyekben lévő hajtóművekre zajszigetelő védőburkolat felszerelése.

Talán a vázlatos felsorolásból is látható, hogy a szabadságon lévőkhöz pihe-nőideje alatt a tmk-üzem dolgozói nem fognak unatkozni. Munkájuk eredményét, bizom benne, hogy a termelésben dolgozók is érezni fogják a leállás után, mikor újra beindul a termelés.

Purget József

Dohányipari szakmai nap

A Magyar Élelmiszeripari Egyesület Hajdú-Bihar megyei szervezetének dohányipari szakcsoportja május 25-én tartotta dohányipari szakmai napját a Debreceni Dohánygyárban.

Három témában rendeztek előadást a házigazdák:

— Minőség helye és gazdaságossága;

— számítógépes folyamatszabályozás kísérleti megvalósítása a Debreceni Dohánygyárban;

— az Amcel cég tájékoztatója az acetátkábel-gyártás világhelyzetéről.

A minőség helye és gazdaságossága témában a vitaindító előadást *Tamás András* minőségellenőrzési osztályvezető-helyettes tartotta. Bevezetőjében rövid áttekintést adott Nyugat-Európa és Japán minőségi színvonaláról. Mindenki tudja, hogy a „japán csoda” egyik titka a megbízható jó minőség. A 80-as évek végén a japán termékek 1%-a volt selejt.

Nézzük meg, hol állunk mi — Pécsi Dohánygyár — a világelsőhöz képest? A Sopianae cigaretta előállításánál 2,3 százalék selejt képződött. A készáru 6,0 százaléka volt kitógásolható 1987. évben átlagosan.

Milyen az összetettség a minőség és a gazdaságosság között? Adott technikai, technológiai színvonalon előállított termékeknel a selejt elrogaodott mérték alá szorítása negyzetesen növeli a telmerülő költségeket, azaz rontja a gazdaságosságot. Ha az elrogaodott mértéket megnaioadja a selejt, akkor viszont eladhatatlanná válik az áru. Ezekből látható, hogy egy termék piackepességet költség és selejt oldalról egyaránt kell vizsgálni. A legújabb japán módszereknel a selejt megelőzésének költségét hasonlítják össze a gazdaságossággal és a hallottak alapján a selejt mennyiségének csökkentésével a költségek is csökkennek.

A Debreceni Dohánygyár előkészítésének kísérleti számítógépes folyamatszabályozásáról *Szegheó Csaba*, a Kutatóintézet tudományos munkatársa tartott előadást. Ezeknél a munkáknál is a minőség javítása a cél, egyenletes nedvességtartalmú vágat előállítás. A kísérleteket hazai nedvességmérőkkel folytatták — rázócsatornás nedvességmérő és infra vágatnedvességmérő. Az előadás hangulata bizakodó volt, kár hogy a gyakorlati megtekintésre nem volt lehetőség.

A harmadik előadásban az Amcel cég képviselője ismertette az acetátkábel gyártását és a kábel (filterrúd) minősége és a technológiai vezetés, gépbeállítás összefüggéseit. A minőség

ellenőrzésével, termeléssel foglalkozók már több előadást hallottunk az acetátkáberől, de mindig találkoztunk olyan, számunkra újszerű anyaggal, ami miatt érdemes végighallgatni ezeket az előadásokat.

Jó, ha tudjuk...

A pénzügyminiszter rendeletei 1988. június 1. napjától a különböző lakossági betétek után új kamatokat állapítottak meg. A jövőben tehát az alább felsoroltak szerint alakul a betétek utáni kamat:

— A kamatozó betétkönyvben elhelyezett

a) látra szóló betétek kamata évi 2%₀,

b) az egy évre tartósan lekötött takarékbetétek kamata évi 9,5%₀,

c) a két évre tartósan lekötött takarékbetétek kamata évi 10%₀,

d) a három évre tartósan lekötött takarékbetétek kamata évi 11%₀.

— Az átutalási betétszámla kamata a havi záraskori egyenleg után évi 7%₀.

— A takaréklevel kamata 6 év eltelte után évi 12,5%₀. Az elhelyezéstől számított egy éven belül történő felvételnel a kamat évi 10%₀, két év eltelte után történő felvételnel a kamat évi 11%₀, a harmadik és negyedik év eltelte után történő felvételnel a kamat évi 11,5%₀, az ötödik év eltelte után történő felvételnel a kamat évi 12%₀.

Az új kamatrendelkezéseket június 1-től kezdődően az ezt megelőzően kötött takaréklevel, ill. takarékbetét szerződésekre is alkalmazni kell.

Nőknek, erről-arról

Gondoljunk a télre

„Gondoljunk a télre” — ugye, furcsa két szó ez most, a közelgő nyár előtt. De azokat a háziasszonyokat, akik kamrájuk polcait saját készítésű befőttekkel szeretik megpakolni, bizony már most foglalkoztatja a gondolat.

A tavaszi gyümölcsök előfutára a cseresznye. A Kisázsziából származó és földrészünkön vagy két évezrede ismert gyümölcs első példányai májusban kerülnek a piacra, apró csomócskákba kötve. Jó ára van, hiszen primőr, a javából — de még nem az igazi. Él-

vezni akkor kezdjük, amikor egymás után érkezik meg a szívcserezsnye, a karmazsin, valamint a sötétvörös és a fekete. A favorit bizonyára a fekete lesz, a „ropogós”. A fekete cseresznye valamennyi változat közül a legédeesebb, befőzésre a legalkalmasabb, mert édességénél fogva a legkevesebb cukorra van szükség. A hagyományos módszerrel történő eltevést valamenynyien ismerjük, ezért álljon itt néhány különleges módszer.

— Teljesen hibátlan, félig érett, úgynevezett szívcserezsnyét veszünk. Szárát leszedjük és a gyümölcsöt szitára rakjuk. Így szitástól jól záródó szekrénybe vagy ládába helyezzük. Mielőtt a szekrényt lezárnánk, a magasabban elhelyezett sziták alatt kis bádoglapra faszénparaszt rakunk, s a parázsra néhány kanál kénvirágot szórunk. A szekrényt vagy ládát lezárjuk s a réseket papírszalagokkal gondosan leragasztjuk, hogy a tejlódó kengáz ki ne tódulhasson. (Természetesen ügyelnünk kell arra is, hogy a sziták elég messze legyenek a parázstól, hogy meg ne gyulladhassanak.) Ennek a kénézésnek kb. 30 percig kell tartania. Utána forró vízbe dobjuk a cseresznyét s nagyon lassan főzzük 10—15 percig. Vigyázzunk, hogy a gyümölcs nagyon meg ne puhuljon. Azután hideg vízbe dobjuk a cseresznyét s ezt addig ismételtjük, míg teljesen kihűl. Ekkor lábasba rakjuk és langyos, vékony, olvasztott cukrot (1 kg cukorra 6—7 dl vizet veszünk) öntünk rá, s másnap reggelig állni hagyjuk. Következő napon kiszedjük a cukorból, üvegekbe rakjuk és friss, olvasztott cukorral (1 liter vízhez 50—60 dkg cukor) teletöltve az üvegeket, lekötözzük és kigőzöljük. Az így eltett cseresznye cukrász különlegesség!

— Más: 1—2 kg válogatott, szép gyümölcs szárát és magját eltávolítjuk és talban leöntjük 0,25 l ecettel. Jól összerázzuk és másnap leszűrjük róla a levét. 0,50—0,75 kg porcukrot szórunk rá és újabb 24 óráig állni hagyjuk. Most a leszűrt és az újra képződött levét összekeverjük és beleteszünk 80 dkg cukrot. Felforraljuk, leszedjük a habját, beleteszük a gyümölcsöt és gyenge tűzön 25 percig főzzük benne. Lyukas kanállal kiszedjük a gyümölcsöt, a levét pedig egy kis rúd vaníliával sűrűre főzzük. Mikor kihűlt, beöntjük az üvegbe és légmentesen leköttjük vagy lezárjuk.

— Szép, nagyszemű, érett (de nem túlrett!), kemény cseresznyét szárától megtisztítunk, megmossuk s szitára terelve lecsurgatjuk a vizet. Üvegekbe rakjuk és langyos szirupot öntünk rá, úgy hogy jól elfődjé. A szirupot úgy készítjük, hogy 1 liter vízhez édes cseresznye esetében 35—45, kevésbé édeshez 50—60 dkg cukrot veszünk. Elég, ha a szirup 2—3 percig fő, aztán habját leszedjük, langyosra hűtjük és úgy öntjük rá a gyümölcsre. Légmentesen lezárva 10—12 percig gőzöljük.

Igaz, hogy a fenti eltevési módok időigényesek, de megéri, mert a téli, hideg, fehér napokon — ha fogyasztjuk őket — visszaidézik a nyár melegét.

Tűzoltók versenye

A megelőzés érdekében

1988. május 28-án a Pécsi Állami Gazdaság üszögpusztai gyakorló pályáján rendezték meg Pécs város és városkörnyéki önkéntes és vállalati tűzoltók I. fokozatú versenyét. Verőfényes napsütésben, kellemes környezetben, 8.30-kor a Himnusz hangjai után a tűzoltóparancsnokság képviselője üdvözölte a felsorakozott rajokat, méltatta a versenyek fontosságát — melyek részei a megelőző tűzvédelemnek. Rámutatott arra, hogy a nehéz gazdasági körülmények között is növelni és javítani kell a tűzvédelem feltételeit, valamint erősíteni a fegyelmet. Közös érdek, hogy jól felkészült, korszerű és hatékony eszközökkel rendelkező önkéntes és vállalati tűzoltók végezzék az esetleges tűzoltási, illetve mentési feladatokat.

A verseny 800 l/perces kismotorfecs-kendő szereléssel kezdődött. Nagy volt a készülődés a rajtvonalon mentén. Ott sürgött-forgott a felszereléseket igazgatva, egy-egy utolsó taktikai utasítást adva néhány parancsnok. Vállalatunk a sorsoláskor a 14-es rajtszámot kapta, így volt időnk „ráhangolódni” a versenyre. A szerelés kitérően sikerült, sajnos kisebb gond akadt a kismotorfecs-kendővel. A „technika ördöge” ugyancsak incselkedik az efféle vetélkedőkön. A győzni akarás olykor vakmerőségbe csapott át. Például a váltófutás első akadályát — az acéllemez-ből készült, nap hevítette kűszöcsövet — nagy lendülettel, szinte nyilként repülte át néhány versenyző. A szoros versenyben a jól felkészült, egységes csapatmunkát mutató Bőrgyár csapata nyerte, vállalatunk a középmezőnyben végzett.

E verseny is tükrözi, hogy ütőképes tűzoltóságokkal számolni kell. Tízezer forintokkal mérhető minden másodperc a tűz pusztítása során, ezért széles körű felvilágosításra, célirányos propagandára van szükség a hatékonyabb tűzmelegedésben. Új technológiák alkalmazása, a teljesítményben állandóan növekvő termelési feladatok ellátása mellett természetes igényként jelentkezik az elvárható biztonság érvényesítése munkahelyeinken.

A jövőben több figyelmet kell fordítani arra, hogy a bonyolult és veszélyes technológiai rendszerek mindenütt megfelelő biztonsággal üzemeljenek. Igényeljük és elvárjuk, hogy az üzemszervek vezetői, irányítói is megfelelő figyelmet fordítsanak a tűzvédelmi tevékenységre. A tűzvédelmi ismeretek széles körű és az eddiginél hatékonyabb alkalmazásával, alaposabb ellenőrzésével léphetünk a tűzvédelem megszilárdításában.

Biczó Dezső

Aktuális (tegnapi) mondatok

Filozófia szigorlatra készültem az elmúlt hetekben. Eközben bukkantam rá olyan idézetekre, aforizmákra, melyek napjainkban is aktuálisak. Némely gondolatról nehezen lehet elhinni, hogy több évtizede fogalmazták meg. Ezekből válogattam össze néhányat:

„...a gazdasági fejlődés ma nagyobb mértékben függ a tudomány általános állapotától és a technológiai haladástól, mintsem a termelésben közvetlenül alkalmazott gépek és a munkaerő mennyiségének növekedésétől.” (K. Marx)

„Ha a társadalomnak valamilyen technikai szükséglete van, akkor ez jobban előrelendíti a tudományt, mint tíz egyetem.” (F. Engels)

„A szellemi munka termékét — a tudományt — mindig értéken alul becsülik, mert az újratermeléshez szükséges munkaidő egyáltalán nincs arányban azzal a munkaidővel, melyet eredeti termelése megkövetelt.” (K. Marx)

„Az állam akkor erős, ha a tömegek mindent tudnak, mindenről véleményt tudnak alkotni, és mindent tudatosan tesznek. Nincs mit félnünk attól, hogy megmondjuk az igazat...” (Lenin)

„Mindenekelőtt azt kell figyelembe venni, hogy az érdekelttség ellenére sohasem lehet tartós eredményeket elérni a tudati ráhatás, a nevelés, az agitáció segítségével. Ezeknek csak akkor lehet és lehetséges tartós hatásuk, ha valamilyen objektív érdekeltséget tudatosítanak...” (Dr. Kovács Ferenc)

„Az akarat szabadsága... nem jelent egyebet, mint azt a képességet, hogy tárgyismerettel dönteni tudunk.” (F. Engels)

„Mindaddig, míg a demokratikus kontroll ritka és távoli, míg a közigazgatás centralizált, a tisztviselőket pedig központból delegálják a külső körök felé, addig nehezen kiküszöbölhető az egyéni tehetetlenség érzése a hatalommal szemben.” (Russel)

„A politikai pártnak saját hibáihoz való viszonya egyik legfontosabb és legbiztosabb ismérve a párt komolyságának és annak, hogy miként teljesíti a valóságban kötelességét osztálya és a dolgozó tömegek iránt.” (Lenin)

„A körülmények megváltozásáról és a nevelésről szóló materialista tanítás megfelelően szól arról, hogy a körülményeket az emberek változtatják meg, és a nevelőt magát is nevelni kell.” (Marx—Engels)

„A tények, mint az angol közmondás tartja, makacs dolgok, és akarva, nem akarva számolni kell velük.” (Lenin)

„A kommunisták ne féljenek »tanulni« a burzsoá szakemberektől, többek közt a kereskedőktől, a szövetkezeti kistökeésektől és a tőkésektől.” (Lenin)

„Tegyük szabállyá: inkább mennyiségileg kevesebbet, de minőségileg jobbat!” (Lenin)

„Az elmélet egy népben mindig csak annyira valósul meg, amennyire a nép szükségleteit valósítja meg.” (Marx—Engels)

„...elégge elterjedt hibás nézetnek tudható be, amely a munkásosztályt a

fizikai munkát végző munkásokkal azonosítja. Marxnál a mérnöki-technikus személyzet mindig az „összmunkás” részeként szerepelt. A tudományos és műszaki szakemberek szervesen hozzátartoznak a munkásosztályhoz, amely létszámában növekszik, s amelynek jellege is megváltozik.” (Radovan Richta)

„A fogyasztó sem szabadabb a termelőnél. Véleménye anyagi eszközein és szükségletein alapszik. Mindkettőt társadalmi helyzete határozza meg, amely viszont az egész társadalmi szervezettől függ.” (K. Marx)

K. K. J.

Sport Földvár kupa

A Balatonföldvári Expressz Utazási Iroda nagy népszerűségnek örvendő országos rendezvénye a Földvár Kupa nevet viselő amatőr kispályás labdarúgó torna női és férfi csapatok részére.

Mivel évről évre egyre nagyobb az érdeklődés a torna iránt, ezért tavaszszal három alkalommal — három hétvégén — történik a lebonyolítása.

Mindhárom torna I—III. helyezettjei együtt a Szuper Kupán mérheti össze erejét, ahol az elsőség jutalma mind a női, mind a férfi ágon egyhetes külföldi utazás.

Ilyenkor a tavaszi tornán a szezonkezdet előtt, hétvégeken megtelnek a Juventus ifjúsági szálloda több száz szobája lelkes futballistákkal és a helység valamennyi futballpályáján (iskolák, szállodák udvarán, a strand területén) folynak a mérkőzések.

A program szerint péntek este hatig érkeznek be a csapatok. Hét órák technikai értekezlet a csapatvezetők részére, itt kerül sor a sorsolásra, a csapatbeosztásra. Ezután már lehet lalotgatni az esélyeket. Az este tervezgetéssel, álmodozással telik. Milyen lesz a dobogó csúcán állni? Másnap egész nap foci, küzdelem a selejtezőkben, harc a döntőbe jutásért. Akiknek vasárnap is pályára kell lépniük, már nyerők.

Ebben az évben gyárunkat csak a női csapat képviselte a tornán. Az időpont kiválasztása nem volt a legszerencsésebb — mint ez utólag kiderült —, mert beborult és a május utolsó előtti hétvégéjén szinte télies időjárás uralkodott viharos széllel, esővel.

A sorsoláskor a szerencse sem állt a csapat mellé, mert a tavalyi abszolút győztesrel, a FÖFOTO-val egy csoportba kerültünk, így egy papírforma szerinti vereséget a gyakorlatban is sikerült realizálnunk. Persze azért győzelmek születtek, és ha megnyerni nem is sikerült a tornát, a dobogó harmadik fokára felállhatott a csapat. Ezzel a helyezéssel pedig bejutott az őszi Szuper Kupára, így a torna fődíjára, a külföldi útra még mindig eséllyel pályázhat.

Milyen szocializmust építsünk? (II. rész) Lakáshelyzet

„— A városban található lakások száma alatta marad az igényeknek. Nem tartjuk igazságosnak a szociális bérlakások elosztásának mai rendszerét. A rászorultság mértékét adó jövedelmek igazolása a legtöbb esetben valótlan adatokon alapszik. Eredményesnek és folytatandónak tartjuk a kiemelt rétegek lakáshoz juttatási programját, ennek részeként további garzonlakások építését.

— Az építőanyagellátást nagyon rossznak tartjuk. Szüksős választékúak és ritkán kaphatók azok az anyagok, amelyek az érvényben lévő hőszabványnak megfelelnek.

Javaslatok

Bérlakás

— Meg kell teremteni azt a minimálisan szükséges bérlakás kontingenst, amely a valós igényeket rugalmasan és rövid időn belül (1—3 év) kielégíti.

— Szükségesnek tartjuk a bérlakás elosztás társadalmi kontrolljának kiterjesztését.

— Az adóhatóság által igazolt jövedelem legyen minden esetben a mértékadó.

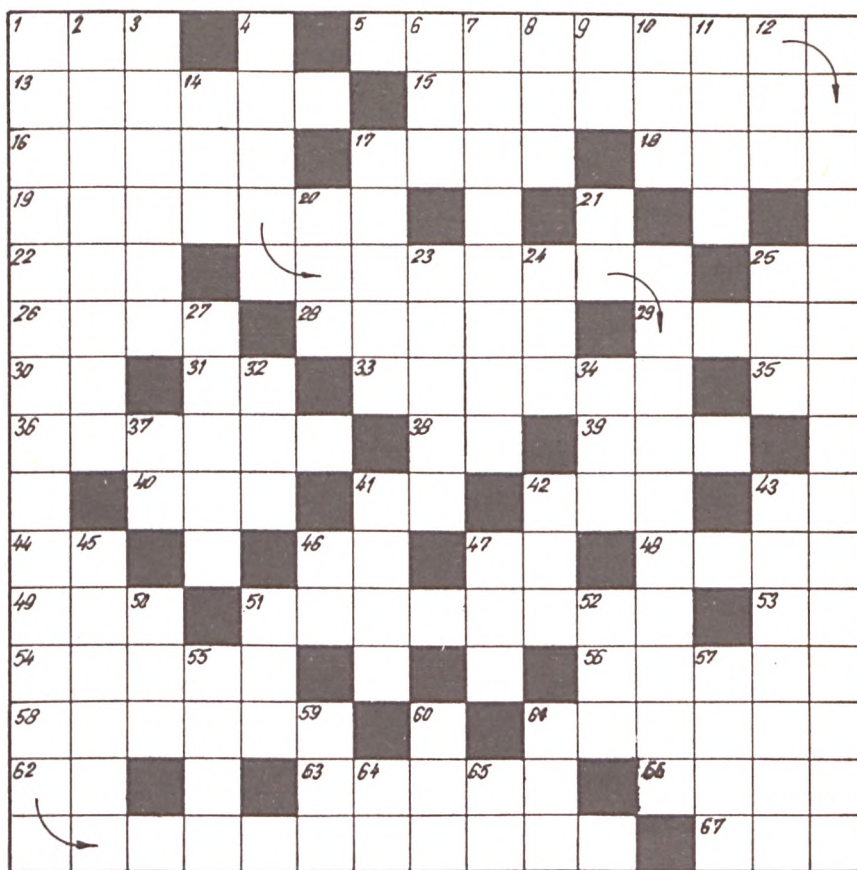
— Korrekt létminimum-vizsgálat elvégzése szükséges, mert csak ez lehet az alapja a szociálpolitikának, a hitelpolitikának, a törlesztések nagyságrendjének, a jogosultsági határok megállapításának.

— A lakáselosztáskor kizárólag az objektív rászorultsági igények szolgálatának alapul.”

Hitelpolitika

„— A kölcsönök ne meghatározott idő alatt legyenek visszatérítendő, hanem a hitelt felvevő mindenkori jövedelméhez igazodva, annak meghatározott százaléka legyen. A fiatalokat induláskor ne sújtja aránytalanul nagy teher, de jövedelmeik növelésével arányosan növekedjen a visszafizetés összege is.”

KERESZTREJTVEÉNY

Vízszintes: 1. Becézett Natália. 5. Megfejtés. Heine Napóleonnal (zárt betűk: K, H, S, O). 13. Francia író volt (Lovis). 15. Nepál fővárosa. 16. Hegység a Szovjet—Afgán határon. 17. Kiss me... 18. Nyugtalanító érzés. 19. A nagy tavak egyike. 22. A pálya vége. 25. Azonos betűk. 26. Kevert ímese. 28. Női név. 29. Derékon páratlan betűi. 30. Ozmium vegyjele. 31. Cink vegyjele. 33. A három testőr egyike. 35. Rangjelzés. 36. Helyhez kötött élőlény. 38. Messze. 39. Takar. 40. Osztó folyó. 41. Izomkötő szalag. 42. Ertesülés. 43. Gépkocsi márka. 44. A közepén nyom! 46. Mangán vegyjele. 47. Szovjet repülőgép. 48. A Nagy-tavak egyike. 49. Nagyon régi. 51. Észak-afrikai tájék. 53. Gallium vegyjele. 54. Zaj. 56. Török államfő volt. 58. Természeti pusztulás. 61. Zenei ütem. 62. Eltérő rész! 63. Meghosszabbodott. 66. Foxtrotban van. 67. Kevert dob.

Függőleges: 1. Megfejtés (Bertrand Russel) első rész (zárt betűk: G, M, S, É, A). 2. Díszcserje. 3. Egzotikus hangszer. 4. A függ. 1. sz. folytatása (zárt betűk: F, A, A). 6. Ma a Vám- és Pénzügyőrség látja el a feladatát. 7. Japán elektrotechnikai márka. 8. Labdarúgó csapat. 9. Annyi mint. 10. Résztevő. 11. Bibliai alak. 12. Európai ország (ford.). 14. Giacomo fele. 17. Medve. 20. Ugandai politikus (Amin). 21. Ifjúsági ház. 23. Olasz filmszínésznő. 24. M. A. M. 25. Szovjet folyó. 27. Lekaszált fű. 32. Azonosak. 34. Sportoló fiatal. 37. Régiessen küzd. 41. Misa — keverve. 42. Von. 43. Mulatozás. 45. Asszó. 46. Szolmizációs hang. 47. Kopasz. 50. Tejtermék. 51. T. J. I. 52. Ukrán rész. 55. ... — az is. 57. Nagy magyar író volt (Ferenc). 59. Áraszt. 60. Rohan. 61. Kettes rész! 64. A közepén nyer. 65. L. T.

Beküldendő a vízszintes 5. és a függőleges 1. és 4. sorok helyes megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Lakásépítés

„— Elfogadható lakásnagyságnak tartjuk 1—2 fő esetén a 45 négyzetméteres lakást, és minden újabb lakó 10 négyzetméterrel növeli a szükséges alapterületet. Szükségesnek tartjuk az adott alapterületen belüli változtatható belső elrendezést biztosító lakások építését.

— Több generáció együttélését megoldhatónak látjuk egymás mellett lévő — szükséges nagyságú — alternatív módon kapcsolódó, tömbszerű lakások kialakításával.

— A telekélőkészítéshez szükséges anyagi forrásokat kiemelten kell kezelni.

— A környező községek infrastruktúrájának fejlesztésével csökkenthető a városra nehezedő nyomás.”